

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Montessori, Praha 4, Urbánkova 3

Urbánkova 3/3347, 143 00 Praha 4

Identifikátor školy: 600 037 002

Termín konání inspekce: 1. a 3. června 2004

Čj.:	01 0379/04-1005
Signatura:	ka4ax157

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Předškolní zařízení, které zřizuje Městská část Praha 12, Písková 25, Praha 4, sdružuje mateřskou školu s kapacitou 100 dětí a školní jídelnu s kapacitou 100 jídel. Další součást - školní družina se v současné době neprovozuje. Zařízení je příspěvkovou organizací. Výjimka ze stanoveného počtu dětí byla v souladu s vyhláškou uzavřena se zřizovatelem na 80 dětí. Ke dni inspekce je přijato o tři děti méně. Všechny tři třídy jsou věkově smíšené.

Mateřská škola pracuje podle vzdělávacího programu M. Montessori.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Pedagogický kolektiv tvoří šest učitelek včetně ředitelky školy. Všechny splňují podmínku odborné a pedagogické způsobilosti. Vzdělání v oboru pedagogiky Montessori neabsolvovala pouze jedna členka kolektivu, ostatní mají akreditované vzdělání. Kolektiv je poměrně stabilní, ke změnám došlo jen v souvislosti s otevřením třetí třídy (místo oddělení družiny). Všechny učitelky pracují na plný pracovní úvazek.

Organizace chodu školy je dána pracovním řádem a pracovními náplněmi jednotlivých členů. Kompetence a úkoly jsou zde jednoznačně vymezeny. Ředitelka deleguje část řídicích povinností na svou zástupkyni (organizace provozu, sestavování služeb, zápisy z pedagogických rad apod.) a částečně i na další pracovníky. Přenos informací probíhá při každodenním osobním styku ředitelky se všemi podřízenými a také při pravidelných operativních či plánovaných poradách.

Při vedení zaměstnanců klade ředitelka důraz na vytváření atmosféry důvěry a pracovní pohody. Daří se jí motivovat podřízené k iniciativnímu pracovnímu přístupu i k dalšímu vzdělávání. V tomto školním roce se všechny učitelky zúčastnily několika vzdělávacích akcí a cyklů především z oboru Montessori pedagogiky, ale i dalších oblastí. Výjimkou nejsou ani vzdělávací výjezdy do stejně zaměřených škol v ČR i v zahraničí. V době, kdy nejmladší členky sboru v mateřské škole začínaly, věnovala jim ředitelka zvýšenou péči s cílem usnadnit jejich zapracování a urychlit jejich přizpůsobení pracovnímu stylu celé školy. V kontrolní oblasti věnuje ředitelka pozornost nejen hospitacím, ze kterých pořizuje funkční zápisy, ale sleduje i další oblasti (vedení dokumentace, připravenost učitelek na přímou výchovnou práci, sjednocení organizačních postupů) a výsledky eviduje.

Pro hodnocení zaměstnanců má vytvořena vhodná kritéria, se kterými byli všichni seznámeni. Sebeevaluační mechanismy jsou částečně naznačeny ve školním vzdělávacím programu, zatím však nemají písemné výstupy.

Personální podmínky umožňují realizovat zvolený program, jejich úroveň je velmi dobrá.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Budova mateřské školy má pro realizaci zvoleného programu vhodné prostorové podmínky. Každá třída využívá jednu velkou místnost, rozdělenou nábytkem na třídu, pracovnu a hernu. Zázemí tvoří sociální zařízení, šatna pro děti a skladovací prostory. Prostředí působí příjemným a estetickým dojmem. Mateřská škola má vnitřní interiér přizpůsoben požadavkům Montessori pedagogiky. Dřevěný policový nábytek odpovídá velikosti dětí a zároveň vhodným způsobem člení prostor. Tím vznikají podmínky pro nezbytné pracovní koutky. Velikosti dětí odpovídá i sedací nábytek. V oddělené části jedné třídy je zařízená keramická dílna, využívaná dětmi, ale i dospělými. Mateřská škola má vlastní školní zahradu, kterou využívá k pobytu a rekreaci dětí po celý rok. V současné době její vybavení tvoří pískoviště, travnatá plocha, několik kovových prvků, dva dřevěné domečky a mlhoviště.

K realizovanému programu je škola vybavena originálními Montessori didaktickými pomůckami. Při používání pomůcek se učitelky řídí doporučenými postupy, písemně zpracovanými. Množství pomůcek splňuje požadavky zvoleného programu. Ve všech třídách je i dostatek doplňkového materiálu, hudebních nástrojů a hraček (pro nejmladší děti, které během dne činnost s pomůckami doplňují hrou). Většina pomůcek je umístěna v otevřených policích, čímž je zaručena jejich dostupnost. Ve všech třídách jsou dětské knihovny, funkční audiovizuální technika a základní tělovýchovné nářadí a náčiní. Odborná literatura je soustředěna do sborovny.

Pomůcky jsou doplňovány systematicky a uvážlivě. Jejich využívání ředitelka sleduje při své kontrolní a hospitační činnosti.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti jsou vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Mateřská škola pracuje podle školního vzdělávacího programu. Při jeho tvorbě postupovaly učitelky podle principů pedagogiky Montessori a zároveň respektovaly požadavky Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Tím je zajištěn soulad programu s obecnými cíli předškolní výchovy. Školní program obsahuje kromě charakteristiky zařízení zaměření mateřské školy, hlavní cíle a záměry metody Montessori, prostředky plnění, požadavky na práci učitelky dle principů Montessori a projekty práce, tedy vzdělávací obsah. Tato část počítá s rozložením témat do tří školních let a je proto obsáhlejší než běžné roční projekty. Kromě školního programu využívají učitelky podrobných metodických materiálů pro jednotlivé vzdělávací oblasti Montessori pedagogiky.

Realizace vzdělávacího programu je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná i další dokumentace je řádně vedena na předepsaných tiskopisech. Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou zaznamenávány průběžně do programu výchovné práce.

Jejich vypovídací hodnota je dostatečná. O všech dětech vedou učitelky, v souladu s požadavky Montessori pedagogiky, podrobnou pedagogickou diagnostiku.

Dokumentace odpovídá potřebám provozu a průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrola naplňování vzdělávacího programu probíhá bez využití moderních mechanismů (t.j. autoevaluačních metod). Ředitelka školy kontroluje provoz školy i plnění zadaných úkolů, neprovádí však analýzu zjištění. Učitelky o své práci diskutují na pedagogických radách i při jiných příležitostech, avšak zatím bez přesně stanovených kritérií a postupů. Také kritické zhodnocení splnění vytyčených cílů zatím chybí.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu je zatím málo účinný.

Organizace činností v průběhu dne je přizpůsobena potřebám dětí. Adaptace nově nastupujících dětí je prováděna individuálně. Přínosem pro psychický vývoj dětí je jejich rozdělení do věkově heterogenních tříd. Rozvržení činností v průběhu dne zachovává vyrovnaný poměr mezi činnostmi řízenými a spontánními. Jako méně vhodné se jeví zařazování kroužků do dopoledních hodin nebo v době určené pro pobyt dětí venku. Individuální potřebu spánku škola řeší zkracováním doby odpočinku nebo nabídkou náhradního programu. V průběhu celého dne je zajištěn pitný režim, učitelky ale návyk pravidelného pití u dětí nepodporují, takže velká část dětí velmi málo pije (i během svačiny). Méně prostoru v programu dne je věnováno řízeným pohybovým aktivitám.

Informační systém směrem k rodičům je zajištěn. Většinu informací získávají rodiče od učitelek při předávání dětí. S hlavními záměry pedagogického působení jsou seznamováni při schůzkách, důležité informace k organizačnímu zabezpečení chodu školy jsou vyvěšeny na nástěnkách v šatnách, vedle výtvarných prací dětí.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá ve většině ukazatelů specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Během inspekce byly provedeny hospitace ve všech třídách u pěti učitelek. Úplná odborná a pedagogická způsobilost i odbornost v metodice Montessori měla na kvalitu vzdělávací práce příznivý dopad.

Spontánní činnosti

Spontánní činnosti mají v pedagogice Montessori podobu individuální práce dětí se specifickými pomůckami, popřípadě s dalším materiálem. Pro organizování těchto aktivit je vytvořeno ve třídách podnětné prostředí. Učitelky ponechávají dětem naprostou volnost při výběru činností. Děti motivuje dosažitelnost pomůcek a materiálů, práce hotové i nedokončené z předcházejících dnů nebo nabídka námětu k pracovní či výtvarné činnosti. Učitelky náměty vztahují k probíranému tématu. Při sledovaných činnostech pracovaly děti jednotlivě, ve dvojicích i ve skupinách. Učitelky zasahovaly velmi citlivě a jejich verbální projev byl v rovnováze s projevy dětí. Pozitivní byla celková tvůrčí atmosféra. Děti prokázaly, že principy práce s didaktickým materiálem již velmi dobře ovládají. Samostatně si pomůcky vybíraly, soustředěně s nimi pracovaly a po dokončení úkolu je buď uklízely na určené místo nebo je ponechaly vystavené na koberečku se svou jmenovkou. Některé děti zůstaly při jedné činnosti, jiné si podle zájmu činnost jednou i vícekrátě obměnily. Rozmanitost pomůcek umožňuje dětem podle potřeby si určité poznatky ověřit, případně experimentovat, což přineslo dětem pocit seberealizace a uspokojení. Učitelky respektovaly

jejich pracovní tempo a vedly děti k dokončení každé zvolené činnosti. Čas vymezený těmito činnostem byl dostatečný.

Spontánní činnosti probíhaly v souladu s metodikou, jejich úroveň byla vynikající.

Řízené činnosti

Řízené činnosti měly charakter komunikačních chvil, pohybových aktivit a zejména společného soustředění u elipsy. Všechny činnosti se tematicky vztahovaly k tématu daného období (Pověsti o Praze, Cestujeme po světě, Jarní květiny). Tím byla zajištěna velmi dobrá motivace pro dané aktivity. Při hodnocení postupovaly učitelky podle požadavků metody, tzn. že přímé hodnocení užívaly méně, spíše dětem vyjadřovaly podporu a sdílely s nimi radost z úspěchu.

Při přípravě řízených činností vycházely učitelky z tematických plánů a metodických postupů pro vzdělávací oblasti pedagogiky Montessori. O tom, jak děti prospívají, vedou podrobné individuální záznamy. Metody, které pro řízené aktivity učitelky zvolily, byly pestré a většinou i přiměřené věku a možnostem dětí. Jednalo se nejen o psychomotorické cvičení na elipse, ale i o rozhovor, vyprávění zážitků, opakování poznatků, třídění a určování názvů, manipulaci s předměty, napodobování pohybů, zpěv, apod. Děti byly aktivní, projevovaly zájem a během chůze po elipse i velké soustředění. Při řízené činnosti v modré třídě dokázala učitelka děti aktivizovat dramatickou hrou a spojit různé činnosti a poznatky do logického celku. Drobnou organizační chybou ale bylo, že kostky, které si děti před činností připravily (a které potřebovaly až téměř v závěru), rozptylovaly jejich pozornost, takže se učitelka nevyhnula napomínání. V oranžové třídě byla činnost podobně velmi pestrá a zajímavá, navíc obsahovala pohybové aktivity, které děti vhodně aktivizovaly. Délka činnosti však byla neúměrná pestrému složení kolektivu (mladším dětem nebyla nabídnuta jiná činnost) a také téma bylo pro předškolní věk poněkud abstraktní a vzdálené (Život v Indii). Zajímavou činností bylo pro děti v červené třídě rozlišování lučních květů, kterému předcházela vycházka na louku, trhání květin a jejich třídění podle obrázků. Vhodnými otázkami podporovala učitelka vyjadřování dětí.

Řízené činnosti splňovaly požadavky metody Montessori, jejich úroveň byla velmi dobrá.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Děti mají díky specifickému programu nadprůměrné dovednosti v sebeobsluze, v komunikaci a vzájemné spolupráci a také ve schopnosti soustředit se na daný úkol a dokončit jej. Také poznatky z oblasti přírody, společnosti i životního prostředí jsou velmi dobré. Práce s didaktickým materiálem umožňuje dětem rychlý individuální vývoj, takže některé starší děti mají vynikající dovednosti v matematice i v počátcích čtení a psaní. Také jejich logické myšlení je přiměřeně rozvinuto. Poněkud menší dovednosti mají některé děti v oblasti hrubé motoriky, protože příležitostí k řízenému pohybu mají méně než v běžných školách.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Záznamy uvedené v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol jsou shodné s údaji uvedenými ve zřizovací listině.

Vzdělávací program mateřská škola obohatila o zájmové kroužky. Keramický a taneční kroužek zajišťují kmenové učitelky. Cvičení jógy, výuku anglického jazyka a hru na zobcovou flétnu vedou odborní lektoři za úhradu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Městskou částí Praha 12 s účinností od 1. ledna 1996 s dodatky ze dne 19. července 1999 a 13. listopadu 2001
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MHMP, č.j.: SKU05/8942/2001 s účinností od 1. září 2002
3. Dohoda se zřizovatelem o stanovení počtu tříd a počtu dětí ze dne 24. března 2003
4. Doklady o vzdělání všech pedagogů mateřské školy ve školním roce 2003/2004
5. Přehledy docházky dětí – pro školní rok 2003/2004
6. Přehledy výchovné práce – školní rok 2003/2004
7. Evidenční listy dětí – školní rok 2003/2004
8. Zápisy z pedagogických porad - školní rok 2003/2004
9. Rozpis služeb pedagogů pro školní rok 2003/2004
10. Pracovní řád, školní řád školy - školní rok 2003/2004
11. Vnitřní řád mateřské školy (pro rodiče) - školní rok 2003/2004
12. Hospitační a kontrolní záznamy ředitelky školy - školní rok 2003/2004
13. Školní vzdělávací program s přílohami
14. Kritéria hodnocení pedagogů – školní rok 2003/2004
15. Pracovní náplně, povinnosti učitelek - školní rok 2003/2004
16. Třídní vzdělávací programy - školní rok 2003/2004
17. Výroční zpráva za školní rok 2002/2003
18. Přehled o dalším vzdělávání pedagogů
19. Kniha úrazů

ZÁVĚR

Personální podmínky jsou z hlediska potřeb mateřské školy s Montessori programem příznivé. Kolektiv je odborně zdatný a projevuje zaujetí pro svou práci. Ředitelka školy vytváří optimální podmínky pro osobní růst jednotlivých členů a zároveň dbá na to, aby učitelky dodržovaly všechny zásadní principy zvoleného programu.

O materiálně-technické zázemí se ředitelka pečlivě stará. Prostředí školy je vhodně uspořádané, esteticky zdobené a výborně vybavené Montessori materiálem.

Při výchovně-vzdělávací práci postupují učitelky v souladu s požadavky metody. Ve třídách vytvářejí klidnou a vstřícnou atmosféru a respektují individualitu každého dítěte. Drobné výhrady byly pouze organizačního a psychohygienického charakteru.

Od poslední inspekce v roce 1999 došlo v mateřské škole k zásadní změně – k realizaci alternativního pedagogického směru. Za krátkou dobu si již škola dokázala vybudovat mezi stejně orientovanými školami velmi dobré hodnocení.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Alice Bláhová	Alice Bláhová v.r.
Členka týmu	Mgr. Libuše Tláskalová	L. Tláskalová v.r.

V Praze dne 15. června 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 16. června 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Blanka Hrdá – ředitelka mateřské školy	Hrdá v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Príslušný orgán státní správy Krajský úřad – odbor školství	2004-06-30	01 0379/04-1005
Zřizovatel – M.č. Praha 12	2004-06-30	01 0379/04-1005

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.